

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0311U003473

Державний реєстраційний номер: 0106U003979

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-03-2011

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Проблеми вивчення історичної граматики і граматичної структури кримськотатарської мови

Початок етапу: 01.2006

Закінчення етапу: 12.2010

Вид звітнього документа: Без звіту

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: (0652) 637589

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Івана Кудрі, 33, м. Київ, Київська обл., 02000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 0630385816

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 43 - власна ініціатива (якщо робота виконується з власної ініціативи за кошти виконавця НДР або безкоштовно)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7704 - власні кошти, кошти підприємств, установ, організацій, фізичної особи на виконання ініціативних робіт

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 0.01

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Проблеми вивчення історичної граматики і граматичної структури кримськотатарської мови

Назва роботи англійською:

Problems of study of history grammar and grammatical structure of Crimea Tatar language

Реферат українською:

В області фонетики вивчені випадки випадання голосних і приголосних звуків; розглянуті деякі особливості складних речень; вивчені деякі особливості лексики північного діалекту кримськотатарської мови. Виявлені шляхи виникнення кримськотатарських фразеологізмів, а також їх класифікація. Виконано аналіз лексико-семантичної та морфологічної системи словника XIII століття "Codex Cumanicus". Визначена категорія минулого часу дійсного способу дієслова в кримськотатарській мові. Диференційовані 2 групи минулого часу дієслова. Виявлено чотири граматичні функції, які виконує дієслово, який прийняв будь-яку форму минулого часу. Вивчена крайня обмеженість вживання аналітичних форм дієслова у формах аспектів можливості і неможливості, на відміну від синтетичних форм. Визначено функції, синтморфологічні ознаки і комунікативна специфіка присудка; охарактеризовано лексико-семантичні, граматичні, структурні та функціональні особливості підмета; дано визначення поняттю, за структурними, семантичним і морфологічним ознаками класифіковані сурядні словосполучення; позначені категоріально-семантичні особливості взаємодії конструктів у контексті, розглянуто особливості мінімального конструкту кримськотатарського речення, виявлені його валентні та комунікативні особливості, принципи і ступінь трансформації речення залежно від семантичної характеристики та лексичної віднесеності мінімального конструкту речення – слова. Вивчено теоретичний та фонетичний матеріал з проблеми звукозображальності, зроблено наступний висновок: в основі звукозображальної лексики кримськотатарської мови лежить фонетична, морфологічна і семантична умотивованість. Встановлені фонетичні, лексичні, граматичні особливості Ускютського говору. Визначено креативний потенціал виражальних засобів.

Реферат англійською:

In the field of phonetics cases of loss of vowels and consonants were studied, some of the features of complex sentences were considered, some features of vocabulary of the northern dialect of the Crimean Tatar language were studied. The ways of appearance of the Crimean Tatar idioms and their classification identified. The analysis of lexical-semantic and morphological system of the XIII century "Codex Cumanicus" dictionary was made. The category of past tense of indicative mood of the verb in Crimean Tatar language defined. 2 groups of the past tense of the verb differentiated. Four grammatical features that accepted any form of past tense verb performs were identified. Studied in a highly limitation of the using analytic forms of the verb in the forms of opportunities and impossibilities, in contrast to synthetic forms. The functions, syntactic-morphological features and communicative specific of predicate defined; lexical-semantic, grammatical, structural and functional features of subject characterized; coordinative phrases classified by structural, semantic and morphological features; categorical-semantic features of the interaction of constructs in the context denoted, features of minimal construct of Crimean Tatar sentence considered, it's valent and communicative features, principles and the degree of transformation of sentence depending on semantic features and lexical relatedness of minimal constructs of sentence – the words – revealed. Theoretical and phonetic material on by problem of sound descriptiveness studied, the following conclusion made: in the sound descriptive vocabulary of the Crimean Tatar language phonetic, morphological and semantic motivation underlies. Phonetic, lexical and grammatical features of the Uskut dialect determined. Creative potential of expression means defined.

Індекс УДК: 81'1, 811.512.145(477.75)

Коди тематичних рубрик:16.21

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Меметов Айдер Меметович

Науковий ступінь:

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Методика дослідження історичної граматики і граматичної структури кримськотатарської мови

Назва НТП англійською: Research methods of historcal grammar and grammatical structure of Crimea Tatar language.

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: мовознавство

Галузь застосування:

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Виявлені шляхи виникнення кримськотатарських фразеологізмів. Встановлені фонетичні, лексичні, граматичні особливості Ускютського говору і північного діалекту кримськотатарської мови. Визначена категорія минулого часу дійсного способу дієслова в кримськотатарській мові. Визначено функції, синтморфологічні ознаки і комунікативна специфіка присудка. Встановлено, що в основі звукозображальної лексики кримськотатарської мови лежить фонетична, морфологічна і семантична умотивованість.

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 2006-2010

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: МОН АРК, ВНЗ

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Меметова Э.Ш. Креативный потенциал лексико-семантических экспрессивных средств крымскотатарской художественной прозы. "Сучасні наукові дослідження-2006" (20-28 февраля 2006г.) / Э.Ш. Меметова / Том 37 - Філологічні науки - Дніпропетровськ: Наука - Освіта - 2006 - С. 21-23. Метафора и её стилистическое

использование. / Э.Ш. Меметова // Ученые записки ТНУ // - Том 20 (59), № 5 2007г. - С. 37- 45.-ISBN 5 - 7763 - 9818 - 5. Метиннинъ лингво-услужий хусусиетлери // Культура народов Причерноморья// 2008 г. - С. 112-114. К вопросу о табу и эвфемизмах в крымскотатарском языке // Культура народов Причерноморья// 2009г. №158 - С.17-19. Кырымтатар тили граматикасынынъ экспрессив васталары .Меселесине бир назар // Ученые записки// Том 22(61) №3 - 2009 г. - С.71-77. Юсуф Болатнынъ эсерлеринде фразеологизмлернинъ беджерген услужий вазифелери. // Культура народов Причерноморья.// № 182. -2010 г. -С. 10-13. Юсуф Болатнынъ эсерлеринде эмоциональ-экспрессив лексиканынъ къулланылувы // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия "Филология. Социальные коммуникации// - Том 23 (62). - №3.- С. 27-31. Программа крымскотатарского языка для 10-12 классов филологического (крымскотатарского) направления. // Тасиль// № 3. - 2010 г. - С. 14-45. 2. Селендили (Оказ) Л.С. Слово как базовый конструкт крымскотатарского предложения // Культура народов Причерноморья// 2008 г. - С. 0.5. Глагольные словосочетания с зависимым именем существительным в орудийном падеже (на материале крымскотатарского языка) // Культура народов Причерноморья// 2008 г. - С.127-130. Глагольные словосочетания с зависимым именем существительным в местном падеже (на материале крымскотатарского языка) // Культура народов Причерноморья// 2008 г. - С. 0.5. Глагольные словосочетания с зависимой именной частью в родительном падеже (на материале крымскотатарского языка) // Культура народов Причерноморья// № 158 - 2009 г. - С.14-17-0.5. Глагольные словосочетания с зависимым деепричастием (на материале кр.тат. языка) // Ученые записки ТНУ. серия:Филология Социальные коммуникации// Т.22 (61) №1 - С. 508-511 - 2009 г. -0,5. Сопоставительная типология причастий крымскотатарского и русского языков // Ученые записки ТНУ. серия:ФилологияСоциальные коммуникации// Т. 22(61) №3 - С.46-50 - 2009 г. -0,5. Конструктивный подход и структура "Русско-крымскотатарского словаря лингвистических соответствий" // Культура народов Причерноморья// № 182.-2010 г. - С.26-28. Особенности глагольных словосочетаний с наречием в зависимой части (на материале крымскотатарского языка). // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия "Филология. Социальные коммуникации"// Том 23 (62).- №2.- Ч.2. - 2010 г. - С.560-567. Kirim-Tatar Dilindeki Konstruktlar (Yapilar) uzerine Teirik bilgi. // Turk dili ve edebiyati arashtirmalari dergisi// Sayi:18, osak-haziran. -2010 г. Обращение: семантика, структура и функции в крымскотатарском предложении. // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия "Филология. Социальные коммуникации"// Том 23 (62).- №3.-2010 г.- С. 99-106. 3. Алиева Л.А. Учебник "Крымскотатарский язык" для 6 классов 12-летней школы. - Симферополь: Крымучпедгиз, 2006. - 176с. ISBN - 966-354-128-8 (в соавторстве). Учебник "Родная литература" для 6 кл. 12 летней школы Симферополь: Крымучпедгиз, 2006. - 196с. ISBN -966-354-129-6 (в соавторстве). Учебник "Крымскотатарский язык" для 9-х классов - Симферополь: Крымучпедгиз, 2007. - 128с. ISBN -966-354-132- 6 (в соавторстве). Учебник "Окъутув китабы" (Книга для чтения для 4 классов) - Симферополь: Крымучпедгиз, 2007. - 176с. ISBN -966-354-132- 6 (в соавторстве). Учебник "Ана тили" (Родной язык) - Симферополь: Крымучпедгиз, 2007. - 180с. ISBN -966-354-137- 7 (в соавторстве). Учебник "Крымскотатарский язык" для 9-х классов - Симферополь: Крымучпедгиз, 2007. - 128с. ISBN -966-354-132- 6 (в соавторстве). Учебник "Окъутув китабы" (Книга для чтения для 4 классов) - Симферополь: Крымучпедгиз, 2007. - 176с. ISBN -966-354-132- 6 (в соавторстве). Учебник "Ана тили" (Родной язык) - Симферополь: Крымучпедгиз, 2007. - 180с. ISBN -966-354-137- 7 (в соавторстве). Учебник "Крымскотатарский язык" для 7-х классов - Симферополь: Крымучпедгиз, 2007. - 168с. ISBN -966-354-181- 4. Учебник "Крымскотатарская литература" для 7-х классов - Симферополь: Крымучпедгиз, 2007. - 224с. ISBN - 966-354-181- 0. Кырымтатар тилинде айырылма алларнынъ хусусиетлери. // Ученые записки ТНУ// Серия Филология . Том 22 (61) № 3. - 2009 г. - С. 88-92. -0,75 п.л. Речевые и учебно-речевые ситуации в формировании коммуникативной компетенции школьников. // Культура Народов Причерноморья// № 161 - 2009 г. - С. 173-176. Подготовительно-речевые и собственно речевые упражнения для обучения крымскотатарской устной речи. // Культура народов Причерноморья// № 182. - 2010 г. - С. 141-144. 4. Куртсеитов А.М. Некоторые особенности фразеологизмов крымскотатарского языка. Симферополь: Крымучпедгиз, 2006. - 32 с. Происхождение и развитие фразеологизмов крымскотатарского языка.

Сімферополь: Крымучпедгиз, 2007. - 28 с.(1,75 п.л.). Происхождение и развитие фразеологизмов крымскотатарского языка. Сімферополь: Крымучпедгиз, 2007. - 28 с.(1,75 п.л.). Основные признаки крымскотатарских фразеологических единиц. Журнал //Культура народов Причерноморья// № 120 -2007 г.- 0,5 п.л. Происхождение и развитие фразеологизмов крымскотатарского языка. Сімферополь: Крымучпедгиз, 2009. - 28 с. (2-е издание) (1,75 п.л.). Некоторые особенности фразеологизмов крымскотатарского языка. 2-е издание, Симферополь, 2009. (1, 86 п.л.). Историческое развитие крымскотатарских фразеологизмов //Культура народов Причерноморья// № 140. - 2008 г. Основные структурные типы фразеологических единиц крымскотатарского языка //Культура Народов Причерноморья// - 2009 г. - С. 168. Загальні ознаки кримськотатарських фразеологізмів. //Культура народів причерномор'я.// № 183. 2010 г.- С. 172-173. 5. Бекирова Л.И. Теоретические вопросы исследования прошедшего времени глагола изъявительного наклонения в современном крымскотатарском языке. //Ученые записки ТНУ// - Том 20 (59), № 5 2007г.-С. 88-97.- ISBN 5- 7763 - 9818 - 5. Глагол прошедшего времени изъявительного наклонения на - гъан эди в современном крымскотатарском языке //Культура народов Причерноморья // №158 - 2009 г. - С.19-22. Функции и семантика прошедшей формы глагола изъявительного наклонения - макъта эди в современном крымскотатарском языке //Ученые записки ТНУ им. В.И. Вернадского// Том22 (61) №3 - 2009 г. - С. 74-84. Аналитическая форма глагола прошедшего времени изъявительного наклонения на а-эди в современном крымскотатарском языке. //Культура народов Причерноморья// №182. - 2010. - С. 21-24. Общие вопросы исследования прошедшего времени глагола. //Материалы XXXIX научной конференции профессорско-преподавательского состава, аспирантов и студентов "Дни науки ТНУ им.В.И.Вернадского"// Симферополь: ДИАЙПИ, 2010.- С. 114. Глагол прошедшего времени изъявительного наклонения на имя + эди в современном крымскотатарском языке //Ученые записки ТНУ. Серия: Филология. Социальные коммуникации// - Т. 23 (62). - №3. - 2010 г. 6. Берберова Р.А. Кырымтатар тилинде мулькиет категориясы ве онынънен багълы имля меселелери. //Ученые записки ТНУ// - Том 20 (59), № 5 2007г.- С. 61- 66.- ISBN 5- 7763 - 9818 - 5. Модели образования парных наречий в русском и крымскотатарском языках //Матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції проф. Сергія Бураго 25-29 июня - 2007г., Киев, 2007. - 0,5п.л. Сизлер ичюн къапумыз даима ачыкъ // газета "Авдет"// № 16 (543) 20 апреля 2009 г. Кыскъартма сёзлернинъ морфологик хусусиетлери. //Культура народов Причерноморья// -№ 182. -2010 г. - С. 18-21. Кырымтатар тилининъ элифбеси ве имлясыны латин графикасына кечирюв курешинде атылган адымлар. //Учёные записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия: Филология. Социальные коммуникации // Том 23 (62), № 3. - 2010 г. - 0,5 п/л. Школьный учебник "Биология" 9 класс - 2010 год, стр. 272. - 21,75 п/л. - 978--9662128-1-8-5 (крымтат.) - ISBN. - перевод на крымскотатарский язык. Модели образования парных вспомогательных частей речи в украинском и крымскотатарском языках. //Научное издание "Язык и культура"// - Выпуск 12 - Том XII - 2010 год - стр. 186-191. - 0,5 п/л. - ISBN. Модели образования парных прилагательных в русском и крымскотатарском языках. //Научное издание "Мова і сучасне суспільство"// 2010 г. - г. Симферополь. 7. Меджитова Э.Н. Кырымтатар тили шималь шивесинде сеслернинъ кирсетильмеси ве тюшюрилип къалмасы. //Ученые записки ТНУ// - Том 20 (59), № 5 2007г. - С. 55- 60. - ISBN 5- 7763 - 9818 - 5. Кырымтатар тили шималь шивесининъ шиве лексикасы. Диалекталь фразеология. // Культура народов Причерноморья.// № 182. -2010 г. - С. 16-18. 8. Чанталова Г.Ш. Некоторые особенности склонения местоимения (на материале крымскотатарского языка). //Ученые записки ТНУ// - Том 20 (59), № 5 2007г.-С. 73-78.- ISBN 5- 7763 - 9818 - 5. 9. Усейнова С.М. Некоторые особенности пунктуационного оформления обстоятельств в крымскотатарском языке. //Ученые записки ТНУ// - Том 20 (59), № 5 2007г.-С. 67-72.-ISBN 5- 7763 - 9818 - 5. 10. Мурахас М.С. Греческие и итальянские заимствования в ускутском говоре крымскотатарского языка. //Ученые записки ТНУ// - Том 20 (59), № 5 2007г.- С. 79-87.- ISBN 5- 7763 - 9818 - 5. 11. Аджимуратова З.Н. Фонетична структура и звукообразительна функция корня в кримськотатарської мови - Культура народов Причерноморья, 2007г. № 118. С. 28-130. Метатеза и вариативность звукоизобразительного корня в крымскотатарском языке. //Ученые записки ТНУ// - Том 20 (59), № 5 2007г.- С. 98-102.- ISBN 5- 7763 - 9818 - 5. Орфемный состав звукоизобразительных корней и основ в

крымскотатарском языке // Культура народов Причерноморья// 2008 г. -С. 100-102. Сравнительно-типологический анализ подражаний различным стукам. //Культура народов Причерноморья// № 158, г. Симферополь. - 2009г. - С. 25-26. Сравнительно-типологический анализ подражаний грому, грохоту, дребезжанию и другим шумам, производимым в результате многократных вибрирующих движений предметов в крымскотатарском языке //Ученые записки ТНУ им. В.И. Вернадского// Том 22 (61) № 3. - 2009 г. - С. 85-87. Редупликация как один из лексико-грамматических признаков звукоизобразительных слов //Культура народов Причерноморья// № 182 - 2010 г. - С. 20-21. ISSN 1562-0808. Сравнительно-типологический анализ подражаний свистящим и жужжащим звукам в крымскотатарском языке //Учёные записки// Том23(62) №3 - 2010 г. - С. 32-36.

Х. Заклучні відомості

Керівник юридичної особи

Шульгін Віктор Федорович

Перелік осіб-виконавців

Абсемієва Л.С.

Аджимуратова З.Н.

Алієва Л.А.

Бекірова Л.І.

Берберова Р.А.

Куртсеітов А.М.

Меджитова Е.Н.

Меметов А.М.

Меметова Е.Ш.

Мурахас М.С.

Селенділі Л.С.

Фетієва Е.О.

Чанталова Г.Ш.

Відповідальний за підготовку облікових документів

Телефон

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

